آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سینین
اورقانی
نمره ۲۸ (۳۱۷) ایکنجی دوره

آذربایجان

جمعه ۲۶ مهر ۱۳۲۵
تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه		
۶	آیلیغی	۱۲۰ ریال
۳	«	۶۵ «
۱	«	۳۵ «
		۱۲ «

اوروزنامه هیئت تحریره واسطه‌سیله اداره اولونور
اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی کومیته یاننداا

غله محصولینین توپلانماسیندا

مانع تورەدنلرله رحمسیز صورتده مبارزه اولوناجاقدر

بعضی یئرلرده فرقه تشکیلاتلاریندا اوزلرینه یئر ائتمیش پیس آداملار تاپیلیرلار که، غله توپلانماسیندا اشکال تورەدیرلر. غله محصوللارینین توپلانماسی حیاتی بیر مسئله اولدیغیندان بوجور آداملار شوم عمللری ایله اوز سوء نیتلرینی اثبات ائدیرلر.

بیز دفعه‌لرله یازدیغیمیز کیمی بو جور عنصرلرله جدی و رحمسیز صورتده مبارزه ائتمه‌جه‌ییك.

فرقه تشکیلاتلاری ایچه‌ریسینده بوجور آداملارلا تصادف ائتدیکیمیز صورتده اونلاری همیشه‌لیك اولاراق فرقه‌دن اخراج ائدیب محکمه‌یه وئرمکدن یئله هئچ‌وجهله چکینمه‌یه‌جه‌ییك.

غله محصولی توپلانمالیدیر و بو یولدا مانع تورەدنلر فرقه‌نین و بوتون خلقین آجیغی و نفرتی ایله اوزله‌شه‌جکدیرلر.

ایندیه کیمی گوروله‌جکیمیز تدبیرلر سایه‌سینده غله توپلانیشیندا بویوك موفقیت الده ائتمیشیك. و شبهه‌میز یوخدور که، گله‌جکده‌ده قارشیمیزدا هئچ بیر مانعه وجوده گله‌بیلمه‌یه‌جکدیر.

فرقه تشکیلاتلاری ایچه‌ریسینده فاسد و اوز شخصی نفعلرینی حفظ ائدن آداملارا یول وئریلمه‌ملیدیر. بوتون فرقه تشکیلاتلارینا اخطار اولونور که، بوکیمی آداملاری فرقه‌ده ظاهر اولدیقلاری صورتده فرقه‌میزه تانیندیریب و اونلارلا رحمسیز مبارزه ائتسینلر.

غله توپلانیشی‌نین آساغا‌لاشماسی یولوندا نه‌تکجه فرقه - بلکه بوتون خلقیمیز، کندلرده و شهرلرده جدیت گوسترملی و فرقه‌میزه یاردیم ائتملیدیرلر.

بوگونکی گونده‌لیك مسئله‌لریمیزین ان مهمی غله توپلانماسی‌دیر. بونا گوره قارشیمیزدا دوران بو مسئله‌نی حل ائتمك ایچون هاموموز فعالیت گوسترملی و اشکال تورەدن فاسد عنصرلرله آمانسیزجاسینا مبارزه آپارمالی‌ییق.

ماوالاتی

یئنی تدریس ایلی مناسبتیله

فردوسی سالونیندا مثلسیز بیر نمایش

چهارشنبه گونی آیین ۲۴ ینده فردوسی مدرسه‌سی سالونوندا معارف اداره‌سی طرفیندن یئنی تدریس ایلی‌نین باشلانماسی مناسبتیله، ایندی‌یه قدر تبریزده مثلی گورونمه‌میش بیر جشن نمایشی ترتیب وئریلمیشدی. بو جشنه دعوت اوزرینه شهریمیز اهالیسیندن هر طبقه‌سیندن و محصللرین آتا - آنالاریندان اشتراك ائتمکده ایدیلر. سالون خینجا‌خینج دولموشدی. نظری جلب ائدن مسئله جشنده حاضر اولانلارین ایکی حصه‌سی خانملار دان عبارت ایدی. بودا، آذربایجان خانملارینین ایندی شانلی فرقه‌میزین رهبرلیگی نتیجه‌سینده علم و مدنیته نه قدر درین بیر علاقه گوستردیکلرینه ان مهم بیر دلیل‌در.

گون‌اورتادان ٤ ساعت سونرا، جشنین رسمی حصه‌سینه، قیزلار و اوغلانلار دانشسراسی محصللری تیپ اورکستری طرفیندن آذربایجان ملی مارشی‌نین ترنمی ایله باشلاندی. هامو بویوك احتراملا ایاغ اوزرینده اوز ملی مارشینی حرمتله‌دی.

سونرا، آذربایجانین تعال معارف رئیسی آقای دیبائیان طرفیندن، کئچن ایلده‌کی معارف احصائیه‌سینی اشاغیدا خلاصه‌سینی یازدیغیمیز ترتیبله حضارین اطلاعینه یئتیردی: «کئچن ایل بوتون آذربایجاندا (۳۰۹) ابتدائی و (٥٢) اورتا مکتب وار ایدی. بو مکتبلرده تدریس ائدن معلم و خانم معلمه‌لرین سایی (۲۲۲٦) نفر و تحصیل ائدن بوتون اوغلان و قیزلارین عددی (٤٨٥٧٠) نفر اولموشدور. بو مهر آییندا مدرسه‌لرین آچیلیش زمانی‌نین احصائیه‌سی ایسه

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

بلغارستاندا

بلغارستان باش‌وزیری دون صوفیه شهرینده بلغار قوشونه خطاب ائده‌رك بیر نطق سویله‌یب دئمیشدیر که اگر بیز اوز‌آرالاریمیزی وطن جبهه‌سی منفعتی و بر سه‌ز بیز داها آرتیق موفقیتلر الده ائده‌جییك. یوخسا غیر بوصورتده یئنه بیر فاشیستی حکومت ایش اوسته گلیب بلغارستان خلقی‌نین بدبختلیگینه سبب اولاجاقدیر.

آذربایجان ایالتی انجمنی‌نین تبریزده نشر اولان ارمنی‌روزنامه‌سی حقینده قراری

آذربایجان ایالتی انجمنی‌نین هیئت رئیسه‌سی سون جلسه‌سینده قرار آلمیشدیر که، تبریزده ارمنی دیلینده نشر اولان «آزرولیك» روزنامه‌سی ایچون کمك عنوانیله هر آی‌یوز تومن وئریلسین.

احمد - احمد

سون دقیقه و سون سوز؟

محاربه جانیلرینین اعدامی مناسبتیله

اوکتوبرین ۱۵ نجی گئجه‌سی ۱ ساعت گئجه یاریسیندان سونرا، نورنبرگ حبسخانه‌سینده نورنبرگ محکمه‌سی حکمینین اجراسینا باشلانیلمیشدیر.

جانیلرین اعدامی آمریکالی میر غضبینین واسطه‌سیله ایکی ساعت سورموشدور.

اعدام حکمی، بیرنجی دفعه «گورینگ» ین اعدامی ایله باشلانمالی ایدی، لکن هیتلر آلمانیاسی سابق «رایش‌مارشال» ی «سیانور دویوتا سیوم» آمپولی ایله انتحار ائتمیش و «دار آغاجیندان» «زهر» ه پناه آپارمیش ایدی.

«گورینگ» سپتامبرین ۱٦ نجی گئجه‌سی ساعت ۲۲ ده توتولموش ایدی. جانیلرین اعدامی سابق «شراب تاجری» و نازی آلمانیاسی خارجی ایشلر وزیری «فون‌ریبن تروپ» ین دارا چکیلمه‌سی ایله باشلانمیشدیر.

«ریبن تروپ» ی «روزنبرگ» «کایتل»، «کالتن برونر»، «شترایخر»، «ساو کل»، «یودل»، «فرانك»، «فریك» و «زایس - اینکوآرت» تعقیب ائتمیشلر.

اعدام حکمی اجرا ائدیلیرکن، آلمانیا متفق کونترول کومیسیونی نماینده‌لری، متفق قزیته چیلر، «باویر» باش وزیری، نتیجه آلمان فرقه‌لری لیدرلریندن آلمان خلقی نماینده‌سی صفتیله، مجلس‌ده حاضر ایدیلر.

بونلارین سایی ٤۷ یه قدر اولوردی. نازی لیدرلری، بیر نمره‌لی یهودی دشمنی اولان، «شترایخر» و «ساوکل» دن باشقا، ۹۰ ملیونلیق آلمان خلقینی فلاکت و بدبختلیگه سوق ائتدیکلری حالدا، دارا چکیلمکدن اول سویله‌دیکلری قیسا نطقده، بو ملتین عظمتی ایچون چالشدیقلارینی و آلمان خلقینین عظمتینی ایسته‌دیکلرینی ادعا ائتمیشلردیر.

فقط «شترایخر» و «ساوکل» حاضرلره خطابا «بیرگون بولشویكلر سیزی ده بیزیم کیمی آساجاقلار» دیه خطاب ائتمیشلر.

***

نورنبرگ حبسخانه‌سینده اجرا ائدیلن بو مجازاتلار ۱۲ ایل‌لیك بیر جنایت تاریخینه «سون» نقطه‌نی قویموش دییه‌کدیر.

دنیا عدالت کئچه‌سی طرفیندن دار آغاجی ترتیبی ایله، تولوم دیاریته گوندریلن بو جنایتکارلار، ملیونلارلا اوروپا خلقلرینی رحمسیزجه‌سینه یوخ ائتمیش و دنیا صلح و امنیتینی پوزموشلاردیر.

بو محکمه اوزعملی ایله بوندان سونرا دنیا صلحینی پوزان هرشخصه هر مقامدان اولور سا اولسون، نه کیمی مجازاتا چارپیلاجاغینی گوستر میشدیر.

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

سرابدا فرقه‌قونفرانسی

مهر آیینین ۲۲-سینده سراب فرقه کومیته‌سینین آچیق قونفرانسی اولموشدور. قونفرانسدا فرقه کومیته‌سی بیر آیدا گوردوکی ایشلر بارەسینده، خصوصا فرقه عضولرینین سوادلانمالاری حقینده گزارش وئریلمیشدیر.

صلح کنفرانسیندا

صلح کنفرانسی اکتبر آیینین ۱٥ ینده گون اورتادان سونرا اوز آخرنجی جلسه‌سینی اعلام ائتدی چین نماینده‌سی بیر قیسا نطق ائتدیکدن سونرا کنفرانسین رئیسی بوگلاوی طرفیندن گلن مکتوبی اوخودی. بوگوسلاوی مکتوبدا کنفرانسین عدالتسیزلیگنی گوستریردی و سونرا رومانی و فنلاند و ایتالیانین معاهده متنی اوخودولار. سونرا سوومت نماینده‌سی مولوتف فرانسه‌لیلرین مهماندارلیغیندان تشکر و اظهار ائتدیکه بیوك چالیشاجاق اوز مقصدیری که کیچیك دولتلر. کله اینکه هر قابلا‌آیاراق سونرا آمریکا و بریتانیانین نماینده‌لری دانیشدیلار آخرده فرانسه نماینده‌سی بیر دانیشدی

دنیا خبرلری

اینگیلیزلر ایتالیا آزادلیغینی و آزاده‌وراعلارینی خفه ائدیرلر

صلح کنفرانسیندا بلاروسی و سوومت اتفاقینین نماینده‌لرینین نطقی

اکتبرین ۱٤ ینده سحر صلح کنفرانسیندا بلاروسی و سوومت اتفاقینین نماینده‌لری فنلاند غرامتی بارەسینده صحبت ائتدیلر. بلاروسین نماینده‌سی بیان اظهار ائتدی که فنلاند ایندی اوز استقلالینی آلیبدیر و سوومت اتفاقینین فنلاندا نسبت کینه و عصابه لیقدان باشقا بیر منظوری یوخیدی. لاکن فنلاندین ارتجاعی محفللری آلمان نازیلرینین کمکی ایله سوومت اتفاقینا هجوم ائدیب بیر هنگفت خسارت وارد ائتدی که ۳۰۰ ملیون دولار اونی جبران ائده‌بیلمز لاکن آمریکا نماینده‌سی ینه اظهار ائدیرکه ۱۰۰ ملیون دولار فنلاندین غرامتیندن آزالسین بیر صورتده که ۳۰۰ ملیون دولار فقط سوومت اتفاقینین خراب اولموش تیکل سازلیق کارخانه‌سینین خسارتین جبران ائده‌بیلمز. ایندیده بیر عده ارتجاعی محفللر دموکراسی ماسقاسیله فنلاندا فعالیت ائدیرلر. سونرا بو باره‌ده سوومت اتفاقی نماینده‌سی مولوتف بیر نطق سویله‌دی. جلسه‌نین آخریندا فنلاندین صلح معاهده‌سینین ۱-۲ نجی ماده‌لری خصوصیندا رای آلیندی. آمریکا نماینده‌سی رای وئریلمکدن خودداریلیق ائتدی بیر صورتده که ۳۰۰ ملیون دولار فنلاندین غرامتی وزیرلر شوراسیندا تصویب اولونموشدیر. معاهده‌نین ۱ و ۲ نجی ماده‌سی اکثریت آراء ایله قبول اولوندی.

آخرینجی خبره گوره بوگون صلح کنفرانسی اوز ایشلرینی قورتارمیشلار و بوتون عضولر پراکنده اولموش ملتلر کنفرانسیا گئتمه که حاضرلاشیرلار.

آذربایجان رادیوسوندان

نورنبرگ محکمه‌سینین قورتارماسی حقینده

صوفیه روزنامه‌لری دیمتروفین نورنبرگ محکمه‌سینین قورتارماسی حقینده خارجی روزنامه‌چیلره دئدیکلرینی چاپ ائتمیشلر، دیمتروف دئمیشدیر که نورنبرگ محکمه‌سینین دنیاده صلحین یارانماسیندا بویوك اهمیتی اولموشدور، نورنبرگ محکمه‌سینین فاشیست جانیلریندن اولان فون‌پاپن - فریچه - دکتر شاختی گناهسیز تانیماسیله بویوك عیبی اولموشدور، لیکن ینه‌ده دئمك اولار که محاکمه‌دن آلینان بیرپارا مثبت نتیجه‌لرده واردیر.

بو نتیجه‌لر چرچیل و اونون طرفدارلاری حالبله هیتلرین طرفدارلاری ایچون که اونلار اوزلری حاکم اولساندان اونلاری هیتلرین یئرینی توتماق فکرینده دیرلر آغیر بیر مغلوبیت اولموشدور.

توکیودا

توکیونین نظامی محکمه‌سینده عمومی مدعی‌العمومین معاونی سوومت دولتی طرفیندن بیرپارا سندلر محکمه‌یه وئرمیشدیر، بو سندلر موجبینجه کئچمیشده ژاپونلار سوومت اتفاقی اولکه‌سینه هجوم آپارماق فکرینده اولدوقلاری معلوم اولموشدور.

ایتالیادا

ثبت گون اول ایتالیانین میلان شهرینده کومونیست فرقه‌سینین بناسیندا بیر بمب آچیلمیشدیر بوناگوره ده نفر توتولموشدور توقیف اولونانلار فاشیست فرقه‌سی عضولریندن دیرلر. ایتالیا مرتجعلری ینه آزادلیق طلبی اولان اینلرینه دوام وئریب فاشیستین کهنه کندیشلرینی تعقیب ائتمکده اوز خیاللاریندا

داخلی خبرلر

مراغه ایله تبریز آراسینداکی خایان کورپوسی تعمیر ائدیلمیشدیر

مراغه یول اداره‌سی طرفیندن مراغه ایله تبریز آراسینداکی خایان کورپوسی تعمیر ائدیلیب خطرلی وضعیتدن چیخاریلمیشدیر.

ایش و زحمت اداره‌سینده

مهر آیینین ۲۰ - سیندن ۲٥ - ه کیمی ایش و زحمت اداره‌سی طرفیندن ٥٤۱ نفر ایشسیز مختلف شغللرده ایشه تعیین ائدیلمیشدیر.

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

می اوغلی

گوردرسن که نتیجه قیامت ایتمیشم...

یولداشیم سه‌وینك قایرداتی ایچه‌ری گیریب دئدی «کیشی! من سنی دوغرودان‌دا هئچ الله بیلمه‌میشدیم. اما او «دالیسیندا خواهش ائدیرم که...» عنوانلی مقاله‌نه قیامت ائتمیش ایچون. قیامت! آخی نوزین بیلیرسن که منده یازیچیام! بوجور یازیچی‌طالع اولانلاری هئچ بیری در عشقی، ادبی موضوع یازمیشلار. هئچ گور بیزیم شاعرلردن ایندیه کیمی بیر هر «گوز یاشلارینا»، «گوزلین یانتالیغا»، «سوبون شیرینلیگینا» شعر دئیرلر؟

رحمتلیك حافظین شعرلرین اوخویاندا عشق وورور آدامین باشینا آدام لاپ دلی اولور. من هیئت آی ایچینده یاشیمیزدا اوتوراندا نوکره دئیه‌رم که، سندلری قوبار مرحنی کاریندا. بیر آزدا گی «سون یارەلیدن کیرلی‌ریز شراب» «دوشه رمم» حافظین چوخ یاخشی شعرلری واردر، بئله سه شعرلر دئیرەم ها! توز - توزیسه اوخورام - آغلارام...

یولداشیا دئدیم که سنون بو «اینجه» روحیت دوغرودان‌دا که چوخ حساس ایمیش. لاکن من یازدیغیم او کیچیك مقاله‌دن نظریم باشقا بیر مسئله ایدی. منده شاعرم و سنون کیمی احساساتیم جوشه گلنده آغلارام. نوکرلریمزده سندلری قوبار موخیق کاریندا آیا باشاوکن باشلارام «های های» ایله آغلاماغی. اما باشقا آداملار بیزه اعتراض ائدیرلر، بورا توز آرامیزدیر، عرض ائله‌یم قولاقلیا بیلمیرم خلق بیز یازانلاری «ایچون بکنیرلر.

دئدی که، بابا! بوشلا! بیر آدام که سحردن آخشاما قدر سیاست ایله باشینی آلدادا، اوندا داها شاعر اولا

بقیه‌سی ٤ نجی صحیفه‌ده

حمزه

طهران مسافرتیمدن بیر نئچه خاطره

بیر آز صدقه ولر!

آذربایجان مطبوعات نماینده‌لری طهرانا گئدنده منده اونلارین دالیجا آشاغا - آشاغا سوروروب گئده‌یم. مینديگیم ماشین شوفرین یاخشی‌سی و شوفرده ماشین دان یاخشی اولدیغی ایچون داها کئف چکمکدن توتدیم. بیر گئجه‌نی زنجانا یئتیشدیک، زنجاندا فدائی‌لر بیزی قرشیلادیلار و سونرا آقای علی زاده‌نین منزلینه آپاردیلار، آخردا آقای شبیدیم اولان یئره گئدیب گئجه‌نی چوق آسوده لیکله اورادا یاتدیق.

شبیده ده بیز ایله گئتملی ایدی بیر یاتدیق، لاکن او نوز ایکفریتی گورمک ایچون باشقا بیر اوطاقدا ایشله‌یردی. سحر ساعت ٤ ده شبیده شیپور کیمی بیزه آیاغا قالخماق فرمانینی وئردی. بیز دوروبدان سونرا حیطده جریان ائدن تیز بیر سودا ال - اوزیمیزی یودوق، شبیده دیشلرینی مسواک ایله و ال اوزینی صابون ایله یودی. رحمتلیک اوغلو رحمتلیکین حوصله سینه باخ‌ها! شه‌لیکله هر بیر ایشده دقتلی اولدیغی کیمی، گئجه یاریسی دا تیزلیکین فایده‌سینا قالمالی ایله منه درس وئرردی.

اوطاغا قایتدیم بوجاقدا بیر نازیک دمیر دیوارا دایانمیش ایدی اونون اوستونده بیر ساری آری « مشهور ایشتت آریسی » قونوب و سحرین شاختاسیندان اویوشموش ایدی، دالی قیرمیزی ساوور - سلیه ساری، منده آری ایله اویناماق ایسته ییب اونو الیمه گوتوردیم؛ دیمه‌که بو توزین توتلکی تولومجیلیکینه وورمیش ایمیش. آلله سیزی ایناندیرسین بیر اوندا گوردیم الله بیل که بارماغیما ایگنه باتیردیلار.

بورادا من توز - توز بسه چوقلی دوشوندوم، دموکراسی نهضتیمیزین جریانی قارشیسیندا بو ایشتک آریسی کیمی بیرچوقلی‌اویموش و توزلرین تولومجیل لیکه وورمیش آداملاردا واردر که «وقتینده سانجیا» ندان چکینمیه‌جکلر. بیز اونلارین ظاهرینه آلدانماملی و اونلاری تولیش بیلمه‌ملی ییک!

آری نین قاناتلارین یندان دوتوب پنجره‌نین ایچنه قویدوم و سونرا آپاریم ایله، ائله اؤزدیم که داها مثبورتینده اولمظلردن دارتا بیلمه‌یه‌جکدیر.

ساعت ٥ ده اولدوزلار گوییدن چکیلمه میشدن قاپاق - سربنده یولا دوشدیک. بیز سرعتله یولدان کئچرکن یول ایله گئدن کاروانلاری، دوه‌لری گوروردیک، دان اولدوزی گوی گئده گوزه چارپیردی. یولون کنارینداکی کندلرده - کندلی‌لر سوروروق - سورور‌بردیلار. هر یئر ساکت ایدی و هامو یوخودا ایدی. فقط ایل اون ایکی آی زحمت چکن کندلی‌لر تئزدن دوروب ایشله‌مکده ایدیلر.

یولون اوزونوندا، تبریزدن تاکستانا قدر بوتون یول ایشچیلری، فدائی‌لر، بیزه چوق ساوینج ایله محبت گوسترمکدن هئچ‌بیریله قیزیرقانیردیلار. خصوصیله فدائی‌لر هامیسی شبیده‌نی تانیدیقلاری گوره بیزه‌بونلی احترام ائدیردیلر.

شبیده گیلین اوتوموبیلی قاباغدا وشنده، دالیدا گئدیردیم، شوفرین هوشی یئردن - بیره تمهارایا گئتدی که اوندا گوردوم جانیم سیزه دیسین زنجاندان اوطرفه بودی هایسولدان چیخدی. بیرتیکه‌چوره گیمیزاوو سانایا دوشدی. دوشدیک ماشینی ایته‌له‌مکه، بیر میله نه اولاجاقدر؟ هله بیرتللی - وه‌للی تسن ماشینی یولا چیخاردیق. شوفره دئدیم بالام، بیرآز صدقه‌ولر!

رضا آذری — ۲ —

آذربایجانجا دوزگون یازماق ایچون

ساده قاعده‌لر

دیل خصوصینداکی شرایط عینا مادی قسمت کیمی‌در. اصلاً دیل بوتون ترقیاتین آچاری اولدیغی مناسبتیله، او باره ده‌کی احتیاج داهادا بویوکدور. مثلا بوگون بیزیم کمال المعارفیله مدنیت وعلم اوجاغیمیزاولان (اونیورسیته) میزده درس - تدریس دوره‌سی باشلانمیشدر. بورادا علمی و فنی درسلر گیده‌جک وعرشته‌ده تحصیلات اولاجاقدر. او صورتده علمی و فنی لغت لری اولدیغی کیمی قبول ایتمک احتیاجی واردر. مثلا بوگون بین‌المللی بیر لغت حکمینه کئچن ماشین-اوتوموبیل-ساوار-لامپ-سالوارسان-آسفالت-واغون-الکتریک ووو... و مینلرجه بو کیمی لغتلری مثلی دیلمیزده و سایر مدنی دیللرین هامیسیندا ایشلنمکده‌در. بونلارین یئرینه (کدائی فرهنگستان) کیمی لغت اختراع ایدیب قوندارما گرگور اولار. (زه اولوژی) یئرینه (حیوان شناسی) و یا (میکروب) عوضینه (انگل) دیمک وقتی هدره وئرمکدن باشقا بیر شی دگیل‌در. شبه‌سیز که اوروپالیلار طرفینده مخصوص اولان بعضی کلمه لری ایشیلدیکده پکیری کیمی عیون ایشیلدیلر در مثلا (نهوه) (مناره) (صحرا) (نارگیله) (عبا) و یوزلرجه بو تلارین امثالی.

کاردا اولان بعضی بیزیم سیز آغزی گوزه‌لر، دیلمیزده اولان عربی و فارس لغت لرینی بیزیم باشیمزا وورماق ایسته‌ییرلر. یوخاریدا یازیلان شروحات او معاند جاهللره جواب اولماق و اونلارین شوم آغیزلارینی باغلاماق ایچون کفایت ایتمه‌سه، گرک داها قدیم و یا خود یئنی فارسی کتابلار، ویا تهران‌مطبوعاتی مطالعه ایدیلیرسه فارس دیلی‌نین ده تقریبا یاریسی اولمازسادا کلمه لرینین اوچده بیرینین عربی اولدیغی گوزه‌چارپار. بو ایسه فارس دیلینه بیر عیب وایراد اولابیلمز.

چونکه مترقی دیللرین یوخاریدا گوستردیگیز کیمی‌هاموسی قاریشیقدر. عزیز جوانلاریمیز بیلملیدیرلر که، بوتون شرق تولکه لرینده آذربایجان دیلی قدر قاعده‌لی، ساده و وسعتلی دیله آز تصادف اولونار. مقدس آنادیلیمیز چوق قانونلی، دوزگون و گئنیش بیر دیل‌در. بوز سعادتلری ایچون اونا پرستش ائدلی و اونون تکاملی یارمینده چالیشمالیدیرلار.

اعلان

سووت مدنیت ایوی مدیریتی سووت اتفاقیله مدنی علاقه ساخلایان جمعیتی عضولرینه و علاقه‌مند شخصلره بیلدیریر که مدنیت ایوینده «موسکوا دا قیزیل میداندا بش تربه‌چیلرینین پارادی» موضوعندا یئنی سرگی تشکیل ایدیلمیشدر. سرگی‌یه یکشنبه گونلریندن باشقا هر گون توقیفسیز صورتده و جمعه گونلری سحر ساعت ١٠ دان ١٢ یه قدر و آخشام ٤ دن ٦ یه قدر تاماشا ایته‌بیلرلر. تاماشاچیلارا سرگی‌حقینده لازمی ایضاحات وئریلیر.

مدنیت ایوی مدیریتی

ط. فرج زاده

اوقتیابرین ۱۲ سی اوقرانیا خلقنین

بویوک بایرام گونودر

اوقرانیا سووت سوسیالیست جمهوریتی اوقتیابرین ۱۳ نده فاشیست آلمانیاسی‌نین اشغالندان خلاص اولماسین ۲ ایل دولومی مناسبتیله بویوک بیر بایرام دوتموشدر. بو مناسبتیله اوقرانیا سووت سوسیالیست جمهوریتی باره‌سینده محترم اوخوجولاریمیزا بیر قدر معلومات وئرمکی یئرسیز گورمه‌ییریک.

اوقرانیا سووت سوسیالیست جمهوریتی اتفاقی سووت دولتی‌نین قارا دنیز و آزوف دنیزینه یاپیشان جنوبی غربی حصه‌سینی تشکیل ایدیر. اوقرانیا غربدن لهستان چاخوسلوواک و روماتیا ایله همسرحددر. اوقرانیانین مقیاسی ۵۷۷ مین قوادرات کیلومتر اهالیسی ٤۰ ملیون در. اهالی‌سی نین ۸۰ فائضی اوقرانیالی قالانلاری‌ایسه روس‌یهودی و باشقا ملتلردر. اوقرانیا ۲۳ ایالته بولونور و مرکزی کیف شهری‌در. اوقرانیانین محیطی هر جور اکین و مالداریلق ایچون اولدوقجا الویریشلیدر. اوندان باشقا اوقرانیادا چوخلی مقدار دا داش کومور دمیر، نفت چیوه و باشقا قیمتلی فلیز موجوددر.

اوقرانیا سووت دولتین ان قیمتلی و دولتلی اکین مملکتلریندن بیری سایلیر.

علی‌الخصوص بوغدا، قند چغندری اکینی ایله مشهوردر. سووت حکومتی دوروینده اوقرانیادا سوادسیزلیق تماملیه کوکوندن لغو ایدیلمیشدر. سووت دولتی دوروینده اوقرانیادا ۷ مین مدرسه تاسیس‌ایدیلمیش و محاربه‌دن قاباق ابتدائی‌واورتامکتبلرده ۵ر۵ ملیون شاگرد اوخویاردی. ۱۲۹ عالی مکتبده ۱۲٤ میندن یوخاری طلبه تحصیله مشغول ایدی. اوقرانیادا ۳۷ مین کتابخانه و اوقرانیا علملر آکادمیاسی واردر.

سووت دولتی دوروینده ۷۷ تازه شهر و ۲۸۵ شهر شکلینده فعله ایولری تیکیلمیشلردر.

اوقرانیانین ان بویوک شهرلریندن: کیف، خارکوف، اودسا، دنیپروپتروسک، ستالینو، ماکه‌یوکا، کراماتورسکایا، ووروشیلووگراد، زاپوروژیه، نیکولایو، کریووی‌روق پولتاوا ولیوود سایلیر.

۱۹٤۱ نجی ایلده اوقرانیا موقتی اولاراق آلمان اشغالچیلاری طرفیندن اشغال اولوندی. آلمانجانی لری اوقرانیانین حدسیز حسابسیز دولتنی غصب ایدیب اوقرانیا خلقنی اسیر ایتمک فکرینده ایدی. اوقرانیانین ان قیمتلی معدنی و صنایع موسسه لری، فابریکا کارخانه لری وقتینده سووه‌تلر اتفاقنین شرقینه کوچورولوب آلمان فاشیستلرینین خراچیلیقیندان محفوظ ساخلانیلمیشدی. آلمان فاشیستلری اوقرانیانی قانلا سووارایب ملیونلارلا اوقرانیا خلقینی اولدوروب چوخلارینی‌دا آلمانیایا اسیر آپاردیلار. اوقرانیانین ان گوزل شهرلری اولان کیف، خارکف، چرنیگوو و اودسا آلمانلارطرفیندن وحشی‌جه‌سینه داغیدیلمیشدی. فقط اوقرانیا خلقینین پولاددان محکم اراده‌سی بوجانیلرین قارشیسیندا ایستمایب اوقرانیا وطن پروورلری یوزلرله آلمان لشکرینی محو ایتدیلر. نهایت ۱۹٤۳ نجی ایلده قیزیل اوردونین پیروزین آردیجا ووردوغی آغیرضربه‌لردن سونرا اوقرانیانین مرکزی کیف شهری آلمان اشغالندان آزاد اولوب همیشه‌لیک اولاراق اوقرانیا خلقینه قایتاریلدی. او گوندن باشلایاراق هر گون یئنی بیر ظفرله اوقرانیا تورپاغی ابدی اولاراق فاشیست قولدورلاریندان تیزلیکله باشلادی.

بومحاربه ده‌اوقرانیا خلقی بویوک ملیارد خسارته اوغرامیشدر. سانفرانسیسکو، بیرلشمیش‌ملتلر وصلح کنفرانسلارینداکی اشتراکی ایمین اوکرانیا نماینده لری کیچیک ملت ودولتلرین منافع‌لرینی مدافعه‌ایتمکده ویا صلحپسند بویوک که‌لرایشیلر. صلح کنفرانسینده اولده‌لره، یونان، لهستان، اندونزیا، و باشقا مسئله‌لر باره‌سینده چیخیش ایدن اوقرانیا نماینده لری او جمله‌دن مانویلسکی‌نین چیخیشلاری بویوک تاثیرلر باغیشلامیشدر. اوقرانیا سووت دولتی بوتون دیپلماتلاری ایله دوستلوق علاقه‌سی ساخلاماق طرفداری اولدوغی سیرادا کیچیک دولتلرین منافعینی مدافعه ایتدیکی ایچون دنیا مرتجعلرینین پنجه‌سی آلتیندا اینله‌ین دولتلرین چوخوسی اونا حسنه اوردو

م. محمدلو عباس

سووه‌تلر اتفاقندا تعلیم و تربیت

بویوک آداملارین عادتلری، ذوقلری، احوالی اوشاقلارا چوخ تاثیر ائدیر و اونلار طرفیندن گوزه چارپان بیر صورتده منیمسه‌نیلیر. بونا گوره ده هر شئیدن اول مربینین اوزی مدنی اولمالی، صحی قاعده‌لری گوزه‌تمه‌لیدیر.

مربی همیشه تمیز، گوزل، سلیقه‌لی گئیینمیش اولمالیدیر. یالنیز مربی دگیل، اوشاق باغچاسینین بوتون ایشچیلری ده مدنی - صحی وردشلری چوخ بویوک دقتله گوزله‌ملیدیرلر.

اگر اوشاقلار بویوکلرین اوتاغی نه قدر دقت و سلیقه ایله تمیزلدیکلرینی گورمه‌میش اولارسا، اونلاردا اوزلرینه قارشی دا بوجور مدنی علاقه، تمیزلیک و قاعده‌لی گوزلیکه چالیشماق حسی تربیه چالیشماق‌جقدر. تربیه‌چی اوشاقلاردا خدمتچی قادینلارین، آشپز و دایه‌لرین ایشینه حرمت یاراتمالیدیر.

مربی اوشاقلارین خارجی گوروونوشینه همیشه دقت ائدیر، اوشاقلارین پالتارلارینین چیرکلی اولماسینا، آیاق قابلارینین تمیزلنمه‌میش اولماسینا، دوگمه‌سینین دوشمه‌سینه و ... یول وئرمیر.

مربی هر اوشاقدا تمیز یوروت دسمالی (دستمال) اولماسینا گوز یئتیریر و اوشاقلاری بوندان دوزگون استفاده ائتمکه اوئره‌دیر.

هر گون نهار وقتی، یئمکدن قاباق مربی هر اوشاغا دقت ائدیر، قاشیغی نه جور توتماق، اللرینی نه جور یوماق لازم گلدیکینی گوستریر.

اوشاقلاردان صحی قاعده‌لرین اهمیتینی باشا دوشمه‌مک بونلاری یئرینه یئتیرمکی طلب ائتمک اولماز. هر اوشاغا گوز یئتیرمک، اونون ایچون تیزلیکین بیر احتیاج حالینا گلمه‌سینه، اونا عادت ائتمه‌سینه چالیشماق لازمدر.

مکتبه قدر یاشلی بویوک اوشاقلاردان، کیچیکلره نسبتا بیر قدر داها مستقللیک و قاپاچاق طلب ائدیلمه‌لیدیر. بویوک اوشاقلارا مربی ساده و آیدین بیر صورتده تیزلیکین ساخلانماسی ایچون نه قدر مهم اولدیغینی، نه ایچون آنجاق یویولموش میوه و ترهوزی یئمک لازم گلدیکینی و ... باشا سالیر.

یاخشی اوشاق باغچالاریندا بویوک اوشاقلار دسته سینده اوشاقلار یاددا ساخلادان اللرینی یویورلار، توزلری اوبوندان سونرا یئغیشدیریرلار. آنجاق بو یاشداکی اوشاقلارین امکانینی دا حدیندن آرتیق بویوتمک لازم دگیلدر.

۶ — ۷ یاشلی اوشاقدا هله محکم وردشلر و عادتلر اولا بیلمز. اوبونا و یا باشقا بیر ایشه باشلی قاریشان اوشاق صحی قاعده‌لری آسانلیقلا اونودا بیلر. بونا گوره ده بویوک اوشاقلار دسته‌سینده مربینین دقتلی مشاهده‌سی و رهبرلیکی لازمدر.

ایلک زمانلار دا بویونا، گئیینه جریانینین اوشاقلارین خوشینا گلمه‌سینه چالیشماق چوخ مهم‌در) بوندان اوتری اوشاق باغچاسیندا لازم گلن شرایط دقتله تشکیل ائدیلیر: ناهار ایچون قشنگ سفره دوزه‌لدیلیر، ائلی اوز یوبالارین یانیندا گوزل رنجیکلر حاضرلانیلیر و ....

بوتون ایشده اولدیغی کیمی، مدنی - صحی وردشلرین تربیه سینده اوشاغین حساسلیقی، اونون پارلاق، یئنی، گوزه‌ل شئیه قارشی اولان هوسینی نظرده توتماق لازمدر.

بعضی اویونلار وردشلرین تربیه ائدیلمه‌سینه کومک گوستره بیلر. مثلا، اوشاقلار اوز قوغ‌لالارینی گئییندیریب سویوندیرماقلا دوگمه‌لری باغلاماق و آچماق، قایتانلاری باغلاماق مشقلری ائدیرلر. چوخ دفعه تکرار ائتمک نتیجه‌سینده اوشاقدا عادت ائدیلمیش حرکتلر میدانا گلیر که او حرکتلری قووه‌تده چوخ قناعت ائتمکله آسان بیر صورتده یئرینه یئتیره بیلر.

صحی قاعده‌لری یئرینه یئتیرمک مراقلی تربیه ائتمک ایچون کتابچالار، شکللر، قوقلا تیاتری چوخ فایدالی‌در.

اگلنجه‌لی فیلم و یا حکایه اوشاقلارا مراقسیز، اخلاق اوگودلری وئرمن صحبتدن داها قووه‌تلی تاثیر بوراخیر.

مثلا، اوشاقلارا، چوکوفسکینین «مویداول» حکایه‌سینی اوخویورلار. «آی چیرکلی، پیس، یویونمامیش چوشکاسینین بورنوندان ... سالا بیر بویونا قیر یاپیشمیشدیر ...» دیلینده اوشاقلار اوزلرینه و یولداشلارینا باخماغا باشلاییرلار. «من تمیزم‌می‌ها یاخیت دوغریدان دا من تمیز دگیلمی؟».

بئش یاشینداکی بیتا اوز یولداشینا یازونوین کتابینداکی سوزلری گوتوروب: «آی چیرکلی قیز من اللرینی هارادا بو جور یاتیرمیسان؟ یوخسا گونده‌می قارالتمیسان؟» دییه مراجعت ائدیر.

صحی قاعده‌لرین یئرینه یئتیریلمه‌سی اوشاق ایچون حتی او آرزو ائته‌دیکده بئله مجبوریدر.

بعضا اوشاق اللرینی یوماغا، اویونجاقلارینی یئغیشدیرماغا تنبللیک ائدیر. مربی بونی اوشاغین یادینا سالیر، بعضی حاللاردا اونا کومک ائدیر، آنجاق قاعده‌نین پوزولماسینا هئچ بیر وقت یول وئرمیر. بو حالدا مربینین خودی‌نین بویوک اهمیتی واردر.

آذربایجان مطبعه‌سی

دوقتور فیض‌اله زاده

اوشاق صحیه معارفی.

ساغلام (نورمال) دوغولموش اوشاقلارین علامتلری.

۳

تازه دوغولموش اوشاغی دوغرو وجوز گون بیلمک واوننا لازمی یرساراق اینمک ایچون اولجه بیلمک لازمدر که ، او نورمالدر و یا غیری نورمالدر . اودر که اوشاغین نورمال اولماسینی او نشا اولان معین علامتلر واسطه سیله تعیین ایتمکله‌برابر او شاغین گئچمکده نورمال حالدا انکشاف ایتمه‌سی علامتلرینده بیلمک لازم اولاجاقدر . اودر که ، اولجه دوغولمش اوشاغین بتیشیش و یاتتقه میش‌اولادیغی بو آشاغیداکی علامتلر ایله تعیین ایتمک اولور .

تازه دوغولمش اوشاغین بویی ۵۰ سانتیم آغیرلیغی ۳۵۰۰ ــ ۳۲۵۰ قراما قدر اولور . اوشاغین دریسی‌دولو و لوزونه گوره ناریاچکیلیش‌معین الاستیقیه مالکدر . دری آلتیندا کی‌طبقه‌سی‌ده‌گوزگیلی‌و کفایت قدر انکشاف ایتمش حالدا اولمالیدر . اوشاق‌دوغولارکن اونین بدنی خصوصا قولتوق آلتی ، قولاق یاخالاری ، بوینو و قاسق دری قاتلارین(چینلری) ، کورمکلرین آراسی ، زو یو گجسی بی مادسی ایله اورتولی اولور .

اگر بوزو برادیجی ماده اولمازسا ممکندر اوشاق‌دوغولماسین‌و یادوغولاجاقجوق جتنبکله دوغولسون ، ولی بو حالاردا آتانین‌یتیشیندن دوغوش‌بوللاوینده او اوشاغین وجودینده بیرجوق سیز یتیشلی و از یتشلی ، یار الار عمله گسه بیلر . او شاغین باشیندا سیف توکلری و بولارین اوزونلغی ۳ــو ۱ سانتیم‌اولماقلا ،قاشلاری و کیریکلری یه‌یین یر صو ر تده انکشاف ایتمیش اولمالیدر .

اوشاغین یاش و سینه قفسه‌سینین تولچولری ــ باشین دوزگون تولچو ــ آلتین اون‌دیک تقطه سیندن باشلیاراق

باشینی دائروی تولچوسی ۳۵ ــ ۳٤ سانتیم ، گوبک یاغس ساغین اوزونلغی ۲ ۵سانتیم‌اولور ،دوش قفسه‌سینین دوره‌وی تولچوسی ایسه ۳۳ سانتیم اولورکه مه معارین وقولتوق‌آلتیندان کچن خط اوزریندن تولچولور .

یوخاریدا گوستر یلمش بوتون علامتلر میداندا اولارسا بو اوشاق یتیشمیش‌و یاشاماغا قابلدر .

اوشاق دوغولاندان ٤ ــ ۳ گونه قدر توز آغیر للیندان ۲۰۰ ــ ۳۰۰ قرام ایتیریر ــ آزا لیر . بودا اونسا گوره درکه ، او شاغین و جودینده اولان مایعلرین بو گونلرده بویره‌کلر آغ جیگر لر ، دری ، معده و باغرساقلارواسطه‌سیله خارج اولماسی‌نتیجه‌سینده و بونا بیرسیده ایلک گونلرده آنانین دوشلرینده سوت عمله گلمه‌سی نین ضعیف اولماسیدر . اوشاغین بوسیلردن آزالان‌بیروزنین ۱۰ ــ ۱۵ گونه قدر یرینی دولدوروب دوغولدوغی و تثه کی‌اولان وزنیه چاتار .

طبیعی دوغو لوش و نورمال قاعده‌لر اوزره بسلنمکده اولان اوشاغین ایمکله‌مه‌سی ، اوتورماسی ، آیاغا دورماسی ویئریمه‌سی مسئله لریده‌معین وقتلرده مستقل صورتده او لمالیدر .

مثلا ، او شاق ۳ آیلقدا باشینی بوینونی ، توزی ساخلیا بیلمه لیدر ٦ آیلقدا ایمکله‌مه لی واوتورمالیدر . ۹ ــ ۱۰ آیلقدا اثوزی‌مستقل حالدا اباق اوسته دورمالیدر ، ۱۱ ــ ۱٤ آیلقدا یته مستقل صورتده توزی یریمه‌لیدر . باشیندا کی بوبوک امزیک ده ۱۲ ــ ۱٤ آیلقدا بتیشمه لیدر . بونلاردان علاوه نورمال‌حالدا بسلنمکده اولان اوشاغین آغیرلیغی ، بوئی‌سینه قفسی‌نین گئیشلنمه‌سی بو آشاغیدا کی جدول اوزره اولمالیدر .

جدول نمره ۱

اوشاغین یاشی	اوشاغین آغیرلیغی گرام ایله	اوشاغین بویی سانتیمتر ایله	دوش قفسه‌سی دوره‌وی تولچوسی سانتیمتر ایله	باشین دوره‌سی اولچوسی
تازه‌دوغولاندا	۳۲۵۰ گرام	۵۰ سانتیم	۳۳ سانتیم	۳۵ سانتیم
بیر آیلیقدا	٤۰۰۰ «	۵٤ «	۳٤ «	۳۷ «
۲ آیلیقدا	٤۷۰۰ «	۵۷ «	۳۵ «	۳۹ «
۳ آیلیقدا	۵۳۵۰ «	٦۰ «	۳٦ «	٤۰ «
٤ آیلیقدا	۵٦۵۰ «	٦۲ «	۳۷ «	٤۱ «
۵ آیلیقدا	٦۵۰۰ «	٦۳ «	۳۸ «	٤۲ «
٦ آیلیقدا	۷۰۰۰ «	٦٤ «	۳۹ «	٤۳ «
۷ آیلیقدا	۷٤۵۰ «	٦۵ «	٤۰ «	٤۳ «
۸ آیلیقدا	۷۸۵۰ «	٦٦ «	٤۱ «	٤۳ر۵ «
۹ آیلیقدا	۸۲۰۰ «	٦۷ «	٤۲ «	٤٤ «
۱۰ آیلیقدا	۸۵۰۰ «	٦۸ «	٤۳ «	٤٤ر۵ «
۱۱ آیلیقدا	۸۷۵۰ «	٦۹ «	٤٤ «	٤۵ «
۱۲ آیلیقدا	۸۹۵۰ «	۷۰ «	٤۵ «	٤۵ر۵ «
۲ یاشیندا	۱۱۲۵۰ «	۸۰ «	٤۸ «	٤۷ر۵ «
۵ یاشیندا	۱۵۹۰۰ «	۱۰۰ «	۵۳ «	۵۰ «

بئله‌لیکله بو جدولدن آیدین گورونور که اول وقتلرده اوشاغین بوی آرتماسی یلواش ــ یاواش اولور . بئله که بیر یاشی تمام اولاندا بویی ۳۰ سانتیم آرتمیش اولور ، ۵ یاشی‌تمام اولاندا ایسه دوغوش بویونا نسبتا ۲ دفعه آرتمیش اولور . اوشاق ۱۵ یاشینا چاتاندا بوئی دوغوش بویونا نسبتا ۳ دفعه آرتمیش اولور . یعنی دوغولاندا ۵۰ سانتیم ایدیسه ۱۵ یاشیندا ۱۵۰ سانتیم اولمالیدر . بئله‌لیکله اوشاغین ۵ یاشیندان سونرا هرایلده ۵ سانتیم بوی‌آرتیمی اولور دوش قفسه‌سینین دوره‌وی تولچوسی بیریاشی تمام اولانا قدر هر آیدا بیر سانتیم آرتیر ؛ بوندان سونرا ایسه هرایلده ۳ــ۱ سانتیمه قدر آرتیر . اوشاق بیریاشینا چاتانادر دوش قفسه‌سینین

دوره‌وی اولچوسونون آرتماسی بویی آرتماسینین‌یاریسیندان چوخدر . لیکن بیر یاشیندان سونرا بوی آرتماسی سرعتلندیگینه گوره ، دوش‌قفسه‌سینین دوره‌وی تولچوسونون آرتماسی‌یاواشلاشیر . ۱۱ یاشی تمام اولاندا دوش قفسه‌سینین دوره‌وی تولچوسی بویی تولچوسونین یاریسینا مساوی اولور . بونلاردان علاوه اوشاغین باشینین دائره‌وی تولچوسیده بیریاشی تمام اولانادر ، دوش‌قفسه‌سی تولچوسینین آرتماسیندان سرعتلی اولور . بوندان سونرا ایسه بودا یاواشلاشیر .

اوشاق دوغولاندان ٦ــ۵ گون سونرا گوبک یاغیرساغی دوشه‌لیدر ؛ گوبک یاغیرساغی دوشنه قدر گوبکه چیرکلی ال وچیرکلی پارچا ووروملمالیدر . هرگاه گوبک دوشنه قدر اونونلا قاعده اوزره وتمیزلیکله‌رفتار ایدیلمه‌زسه ، اوچیر کلرشیشه‌ر وقزاراد بوزمان اوشاق برک آغلارسا اوندا گوبک وقتی یرتلی عمله گلر ، اودر که گوبک دوشنه قدر گونده‌بیردفعه پرستارلیق ایدمن‌شخص اللرینی ایستی سو ایله صابونلامالی وسونرا گوبک سارغیینی آچمالی اونین دوره‌سینی آسید بوریک محلولینده ایسلانمیش پامبوق ایله سیلمه‌لی وجیر پارچا تیز تازه تمیز گوبکین اوستونه و بیر قدر تیز پامبوق قویوب‌باغلامالیدر . هر گاه گوبکده بیرآراجیق قیزارتی وبا شیشه گورونه‌رسه‌درحال دوقتورا مراجعه ایتمه‌لی .

اوشاغین گوبکی دوشنه‌قدراونا گرک سوده‌گه‌مین ، اگر عادت‌اوزره اوشاغی چیمدیرمک لازم گلسه او زمان گوبک سارغیینی اوستیندن بیر پارچا موشامبا‌قویوب‌تکراربنه باغلاماق لازمدیر که ، گوبک‌سوده‌گه‌مین .اگر گوبک دوزگون رعایت ایدیلمه‌زسه ، گوبک جراحت ایدیب و اوشاغا بیر شیه جهتین چوق خطرلر ایجاد ایدر . بورادا بئری گئیش کن قیداینمک لازمدر که ، بیر چوق اوشاقلار ۳ــ۲ آیلقدان باشلیاراق قولاق ساغیسینا مبتلا اولارلار .

گورینگ توزونی لولدورموشدیر

دونن گئجه ساعت ۲۰ره دقیقه‌ده گورینگین توزونی لولدورمک خبری یتیشدی برلین رادیوسی ساعت ۱٤ ده ۱۱ نفر یازیتین تولکین اعلام ایتدی و ۱۱ نفر دارا چکه نده ۸ نفرفرانسه و سوومت اتفاقین و انگلیس دولتلرندن نماینده حاضر اولمیشلار

سووه‌ت اتفاقی عالی شوراسینین ایکنجی دوره‌سی

قرار آلینمیشدر که دونن ساعت ۷ گون اورتادان سونرا سوومت اتفاقی عالی شوراسینین ایکنجی دوره‌سی کرمل بناسینده آچیلسین بوتون سوومت اتفاقی زحمتکش خلقلرینین ۱۳۳۹ نفر نماینده‌لری اورادا اشتراک ایدمه‌جکلر بو نماینده‌لردن ۵۱۱ نفری کارگر ۳٤۹ نفری کندچی ٤۷۹ نفری ضیا لی‌سی دولتین ایشچی لری در لر . سوومت اتفاقی نین عالی شوراسیندا سوومت تورکه‌سینین بوتون ملتلری و خلقلرینین نماینده‌سی وار در بو نماینده‌لر سوومت اتفاقین ٤۹زحمتکش ملتلریندن سئچیلمیشلر .

ورشوادا

ورشوا اوروز نامه‌لرینین هامو سی لهستان دولتی طرفیندن بیر هیئتین اوکرایناپا گئتمه سی حقینده گئنیش مقاله‌لر یازمشلار لهستانین باش وزیری دیمشدر که اوکرایناداالونلار دات صیمیته یذیرالیق اولمشدر اودیمیشدر که بو مسافرت بین‌الملل دوستلق یاراتما قدا بویوک یا ردیم ایدیب سوومت اتفاقیله لهستان خلقلری آراسیندا اولان دوستلیقی محکملشدیره جکدر .

مولوتوفین حرکتی

دونن مولوتف بیر فرانسه طیاره‌سی ایله پاریسدن موسقوا طرف حرکت ایتدی .

آذر شهرده قاردان کندیله توج آراسیندا یول دوزلتیر

آذرشهردن آلدیغیمز خبره گوره فرقه‌نین و محلی بلوک انجمنلرینین تشبثی نتیجه‌سینده قاردان کندیله توج آراسیندا اولان‌یولی دوزلتیر بویولون اساس دوزله‌سی دوزلیبدیر . بویولون دوزله‌گی غله‌نین آذرشهره‌حمل‌اولونماسین آسانلادیر .

اداری اعلان

بوتون شهر و اطراف آبونه چی لریمیزدن تقاضا اولونور آدرسلرینی ده‌گیشدیره‌یکلری صورتده کئتبی اولاراق بو اداره یه خبر ویرسینلر .

۲ ــ ۱۰ مدیریت

اعــلان

خلق قوشونلارینین مالیه اداره‌سی بیر مقدار اسقاط ماشین آلات (۱۷ دستگاه حدودینده) که قوشون نظامیه‌سینین غلبه طابورینده موجوددر مزایده یولیلن ساتاجاقدر داوطلبلردن خواهش اولونور یکشنبه گونی ۲۸ــ۷ــ۲٤ ساعت ۹ صبحده خلق قوشونلارینین مالیه اداره‌سینده حاضر اولسینلار .

ش ۳۳۷ ۲ــ۳ خلق قوشونلار مالیه‌سی

اعلان

آذربایجان فرش شرکتی مرکزی اداره‌سینی امیر کاروانسراسیندان انجمن ایالتینین مقابلینده سابق ایش‌وزحمت اداره‌سینین بناسینه انتقال ویریب‌وبوتون ایش ساعتلرینده اشخاصین مراجعاتی ایچون حاضردر . ۵ــ۵

ش ۳۱٤ آذربایجان فرش شرکتینین مدیر عاملی ــ حسین نوبری

اعــلان

تبریز شهر دموکرات جوانلار تشکیلاتی عضولرینه اخطار اولونور که توز عضولیک قارتلارینی آبان آیینین آخرینه‌دک مربوط حوزه‌لرینده کونترول مهریله مهر ایته‌یرسینلر . جوانلار شهر کومیته‌سی

اداری اعــلان

بوتون شهر و قصبه‌لرده وقتی قورتارمیش آبونه‌چی‌لریمیزدن تقاضا اولونور توز آبونه پوللارینی تیزلیکله بواداره‌ین مالی شعبه‌سینه گوندرسینلر و بیرده آبونه ایستیه‌نلر اولجه آبونه پولونی گوندرمه‌زسه‌لر اونلارین تقاضالارینه ترتیب اثر ویریلمیه‌جکدر . مدیریت ۱۰ــ۱۰

اداری اعــلان

روزنامه اداره‌سی طرفیندن نماینده‌لیک ومخبرلیک‌شرایطی گوندریلمیش آقالاردان تقاضا اولونور تیزلیکله شرایطنامه‌نی تکمیل ایدیب بو اداره‌یه قایتارسینلار مایل اولمیان صورتده کتبی اولاراق اطلاع ویرسینلر که‌اونلارین یرینه باشقا نماینده سئچ اولسین . مدیریت ۳ــ۳

اعلان

آذربایجاندا خلق یارادیجلیغی صنعتینی تشویق ایتمک و اهالینی آذربایجان خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریله تانیش ایتمک‌مقصدیله سوومت اتفاقیله مدنی علاقه جمعیتی و سوومت مدنیت ایوی ایران آذربایجانی خلق یارادیجلیغی اوستالارینین اثرلریندن عبارت تبریزده کی‌سوومت مدنیت ایوینده سرگی تشکیل ایدیر .

سرگیده اشتراک ایتمک ایستین‌خلق یارادیجلیغی صنعتکارلاری توز اثرلرینی سوومت مدنیت ایوینده سرگی قومسیونینا تقدیم ایده‌بیلر .

سرگیده اشاغیدا گوستریلن صنعت اثرلریله اشتراک ایتمک اولار .

۱ ــ مختلف توخوما صنعت ایشلری ، خالی ، خالچا ، پالاس ، شال ، تیرمه ، گلاغایی ، یایلیق ، پارچا ، یاقتا ، زنجیره ، تورتسوک ، پرده ، خورجون ، کیسه ، قلمدان قابی ؛ جوراب و غیرباری .

۲ ــ پارچا اوزه‌ریندە ایشله‌مه ، چکمه ، تیکمه و گلابتین ایشلری .

۳ ــ زرگرلیک و مینا ایشلری .

٤ ــ ظریف ساخسی قابلاری .

۵ ــ مختلف نوعلی ظریف نجارلیق ، خاتم و منبت کارلیق ایشلری .

٦ ــ مختلف مسگرلیک و قلم ایشلری .

۷ ــ مختلف قابلار اوزه‌ریندە نقاشلیق و قلم ایشلری .

۸ ــ یوخاریداکی‌لاردان باشقا خلق یارادیجلیغین مختلف ساحه‌لرینه عاید ظریف ایشلر .

گوستریلن بوتون اثرلر مرداد آیینین ۲۰ سیندن آذر آیینین ۱ نه‌قدر (آقوست آیینین ۱۱ ندن نویابر آیینین ۲۱ نه‌قدر) مدنیت‌ایوینده‌قبول‌اولوناجاقدر .

سرگیده بیرنجی‌لیک قازانان اثرلرین اوستالارینا آشاغیدا گوستریلن اوچ درجه‌لی مکافات ویریله‌جکدر .

بیرنجی درجه‌لی مکافات	۱ عدد بئش مین ریال
ایکینجی درجه‌لی مکافات	۲ عدد هر بیری اوچ مین ریال
اوچونجی درجه‌لی مکافات	٤ عدد هر بیری مین ریال

تشکیل اولونان خلق یارادیجیسی سرگیسی ایکی آیا قدر دوام ایده‌جک و سونرا اثرلر توز صاحبلرینه قایتاریلاجاقدر .

سرگیه دایر معلومات آلماق ایچون هر گون سحر ساعت ۸ دن ۱ ره قدر مدنیت ایوینده حاجی زاده‌یه مراجعت ایتمک اولار .

مدنی علاقه جمعیتینین اداره هیئتی مدنیت ایوی مدیریتی

فرقه‌وی اعلان

بونیله بوتون شهر کمیته‌سینین فرقه‌عضولرینه خبرویریلیر که توز عضویت کارتلارینی مهر آیینین آخرینه‌کیمی مربوط حوزه‌سینده (کنترول اولدی) مهری ایله مهر ایتمه‌لیدرلر.

تبریز شهر کمیته‌سی

بین‌الخلق قادینلار تشکیلاتینین جلسه لری

بین‌الخلق قادینلار تشکیلاتینین جلسه‌لری موسقوادا تشکیل ایدیلمشدر متولستان . شمالی کره . ماداگاسکار ترلکه لرینین زحمتکش قادینلاری تشکیلاتلارینین بین‌الخلق قادینلار تشکیلاتنا عضو اولمالاری حقینده دانیشیق آپاریلمیشدر دانیشیقدان سونرا بو اوچ تشکیلات بین الملل قادینلار تشکیلاتی عضولیگینه قبول اولنشلار جلسه‌نین سونوندا لازمی قطنامه‌لر یاره‌سینده دانیشیق اولمشدر .

گوره‌سن که تجه‌لیامت ایتمیشم

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

دوح اولماز که ؛ بیرده شاعرده گرمك دوح اولسون - دوح ! مثلا من او متراکم بولوت‌لارا باخاندا اوره‌کیم دوتولار - آغلارام . اما هر آدام که، آغلیا بیلمز . بن ایله سن آیری بیر زادیق ، سن دوزیتی و منی آیری آداملارا توشا ، بیزیم بو دوحیمیز الله ورگیسی‌دور .

یولداشیمیت بو تعریفیندن غروولابب دئدیم که ، والله بیر بئله آداملارلا اوتوروب دورمیشام سنون کیمی آتشیان آدام ایله راست گلمه‌میشم .

یولداشیم سوزینی کسیب دئدی که، ایندیه‌کی یازیچیلار دئییرلر که، انسان توز یازیسینی و شعرینی حیاتدان آلمالی‌دیر . دیه‌ت اولا که ، کیشی گئدون علقنزه دنا یازدیرون ! شعر و شاعرلیك و یازیچیلیق که واردیر ، هر اوغلانین ایشی دئییل . شاعرین روحی ایله عادی آداملارین روحی بیر یئره قویماق اولمازی ؟ او آداملار که خلقین حیاتینی تجسم ائدیرلر، ملی قهرمانلیقلاری توز شعرلرینده و یازیلاریندا افاده ائدیرلر - والله منیم که آغزیمدان اونلارا شاگرد دئیمك گلمیر .

شاعر او دیر که هاموددان کنارا قاچسین ، تك اوتورسون بیر اوطاقدا، قاپونی باغلاسین ، فکر ایله‌سین ، توز سه‌وگیلیسین یادینا سالسین ، گوزلریندن یاش توکولرکن ، قانلی اوره‌گیندن آلوولی سوزلرینی کاغذ اوستونه توکسین ، شعرلرینی او گونده آخره یئتیره بیله‌سه آخشام گئده‌ر بیر خلوت یئره ، محبوبه‌سین یادینا سالیب آغلار ، آغلایا - آغلایا شعرلرینی دالبی دوزه‌لده‌ر . . .

بو اولدی شعر !

دئدیم که بارك‌الله سنه : بیزه نه مربوطدر که توز یازیلاریمیزدا مثلا هیئت حاکمه‌نین ظلملرینه اعتراض ائدمك، توز حقوقیمیزی طلب ائدمك ، باغ‌سیز هندوستانا اشغالچی قسمت اولانشریف آیاراسوز . آوروادامیللرجه‌ادبی مدرسه‌لر واردیر . مرتاش‌لارواردیر که ، هنچ آمریقادادا تاپیلماز ، بیردن گوروبسن که ۲۰ ایل تپه‌لری اوسته یئره‌سالانیرلار . بونا دییه‌رم شاعرانه‌بیرروح !

دئدی که دوغرودور . اسلاوورادا قیت بیان‌ده واردیر ، گوروبسوز که اورادا او جنابین آقالاردا اونلاری تشویق ائدیرلر . اوردا ایاغ مستکار آدام چوخ آز تاپیلار . لاکن منت دییه‌ن کیمی گئجه - گوندوز آغلایان شاعرلری و یازیچیلارلاباینووا تورك !

دئدیم دوزدور . صنعتلی‌تولکه‌لرین بیزدیه‌ن کیمی شاعرلری اولماز . اونلار آنجاق توز بیشیلرین قیریکی ایشلرله خرابلاسیلار . توزلرینه کارخانه‌دوزه‌تسینلر ، و بیره گون‌لیك دنیادا اقتصادی وسیاسی استقلاللارینی تامین ایتمك ایچون چالیشیلار .

اما گل ۲۴مین پیغمبر - آنداچیم که اونلار باغ مین گون التشه‌لرده منیم کیمی ، سنون کیمی گوزلئین باتماسین ، توشلارین تمه‌سین ، چنتی گئلی ، بئلی ، محبوبه‌نین کمانه بنزه‌ی قاشلارینی ، آیه اوغشار اوزینی ، یئت کیمی اولان بورنونی ، گل‌یارپاغی کیمی اولان دوداقلارینی توصیف ائده بیلمزلر .

آیاغا دوروب دئدی : ایچیتی گورا بیر سیاسته - زادا باغین گئده بیله‌ریك . گئده‌ریم . « منیم گوزیاشلاریم » شعرلرینده یاردیغیم شعرلرین دالیسین‌قورتارام صاباح گلیب سنه اوخویاجیام . گوره‌سن که نیجه قیامت ایتمیشم .

صون دقیقه و صون سوز

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

لاکن « نورمبرغ » ده بو حکم اجرا ایدیلیرکن دنیانین هر نقطه‌سینده نازیلرین ایسته دیکلری و ایتمه‌یکلرینه بنزه‌ر عمل‌لر و تقاضالار ایره‌لی سوره‌ن شخص‌لر آز دگلدر .

« شترایخر » ین بو صون دقیقه‌ده سویله دیکی صون سوزلر ، بو حقیقتی آیدینجاسینا گوسترمکده‌در .

چونکه ۲۹ ایل بوندان اول ۱ نجی سوسیالیست تولکه سینین قوروجی‌سی اولان « بولشویکلر » ، ۲۹ ایل مدتینده صلحین و ملت لر آراسی امنیتینین یگانه مدافعی اولموشلار .

هنوز « جامعهٔ ملل » ده بیرنجی سوومت اتفاقی نماینده‌سی اولان « لیتوینوف » طرفیندن سویله نیلمیش اولان « صلح تقسیم اولونمازدر » جمله‌سی هله ده خاطرلردن محو ایدیلمه‌میش‌دیر .

بولشویکلر اولدن ده محاربه توره‌دن جانیلرین جزالاندیریلماسینی ایسته‌مکده ایدیلر و ایندی ایسه توز ایسته‌کلرینی باشقا صلح سوه‌ن خلقلر و عنصرلرین یاردیمی و موافقتی ایله اجرایه قویموشلاردر .

بو حقیقت دیر که بین‌الخلق صلحین کسگین و حقیقی مدافعی همان « بولشویکلر » اولموشلار ، و ایندیکی بین‌المللی قونفرانس‌لاردا و یغیناجاق لاردا دا اونلار صلحیت و بشریتین و کیچیك ملت لر حقوقنین حقیقی مدافعلری‌دیرلر .

« شترایخر » و اونون یولداشی توز کثیف و تکین عمرونون صون لحظه‌لرینده بونی یاخشی باشا دوشموشلر که ، امنیتی پوزان و محاربه تهلکه‌سی توره‌دن هرکس ، هانسی ملتدن و هانسی طبقه‌دن اولورسا اولسون ، دار آغاجی باشینا گوندریلمه لیدر ، و بولشویکلر تولکه‌سی عدالتین بو طریقیله اجرا ایدیلمه‌سینین حقیقی طرفداری اولماقدا دوام ایده‌جکدر .

...

جانیلر اعدام ایدیلمکدن اول و ایدیلمکدن صونرا آمریکان باش‌قرارگاهی رسمی عکاسی اونلاردان شکل چکمیشدر . بوشکل‌لر متفق‌لرین رسمی آرشیو لرینده ضبط ایدیله‌جکدر . متفق قومیسیونی صلاح گوردیکی حالدا بوشکیللر لرده ده نشر اولوناجاقلاردر .

ینی تدریس ایلی مناسبتیله

اول صفحه‌دن بقیه

کتبن ایله نسبت چوخ یاواز بیر صورتده آرتیش اولدیغی گوروتمکده در . مثلا بو مهر آیندا ینی تحصیل دوره‌سی نین باشلاندیغیندا ، فقط تبریزده‌کی (دولتی) مدرسه لرین محصل لوینین سایی کتبن ایله نسبتا (۱۴۰۰) نفره قدر آرتیشدر . بو ، جوان نسلین توز آنا دیلینه نه قدر عمیقانه بیر عشق‌ومحبت بسله‌دیکلرینی اثبات ایتمکده در .

ماکو - اورومیه ، اهراب - خوی و سلماسین اطراف کندلرینده اهالی طرفیندن ینی یئنا اولونان مدرسه لرده بو ایل دائر اولونمشلاردر . اوسکو - میانا - اهر - مراغه .. اورومیه و باشقا شهرلرین محاللاریندا ایسه اهالی‌طرفیندن ینی-ینی‌مدرسه لر انشا اولونماقدا در .

تبریزده ایسه دوه‌جی محله‌سینده دولت خرجی ایله آلتی کلاسلی‌ابتدائی مدرسه‌سی عمارتی نین قاپو یلماسی قورتارماق اوزره در . (باقر خان خیاوانی) محله سینده ، تبریز شهر قومیته سینه تابع بیرینجی‌محله قومیته‌سینین رهبرلیکی و خیاوان محله سی اهالی‌سینین یاردیمیله ایندیه قدرمزبله حالیندا قالیب کثافات و عفونت محلی و بعضی مرضلرین سرایت منبعی اولان (قاسم خان) قبرستانیندا بیر متوسطه مدرسه‌سی‌بنامینه باشلانیشدر . بو مدرسه نین عمارتی بوندان صونرا قاپیلاجاق اولان بوتون مدرسه لره نمونه اولماق ایچون چوخ عالی و (مودرن) اولاجاقدر خلاصه محترم معارف رئیسی‌نین‌بوخاریداکی راپورتی قورتاراندان صونرا، جشنین نمایش قسمتینه باشلاندی .

نمایش ۱۴ نمره دن عبارت ایدی . تبریزده ایندی‌یه قدر بئله مثل‌سیز بیر نمایش ویریلمه‌میشدی . بونمایشین هر ۱۴ نمره‌سی بیر-بیریندن داها دا آرتیق‌ماراقلی ایدی . لاکین ان‌جاذبه‌لی جهتلری دورت - بش یاشلاریداکی اوشاقلار باغچاسی‌نین بالاجا بالالاری طرفیندن اورقسترین مشایعتیله توت اوزونه دوزگون اوخودیقلاری (شانلی وطن) مارشی ، ایکنجی سی بهزاد مدرسه‌سی شاگردلری طرفیندن آوروپا طرزینده‌کی (بجره‌لی) رقصی و ایکی پرده‌لیك (بدشانس دوقتور) قومه‌دیاسی ، خانم قیزلار طرفیندن نمایش ویریلن آذربایجان عملیاتی و بهزاد مدرسه‌سی شاگردلری طرفیندن اوینانیلان (پولقا) رقص‌ایدی .

بو رقصلارین و آذربایجان‌عملیاتی‌نین اهمیتی بوراسینده ایدی که، تماما مدرسه ده تحصیل ایدن خانم قیزلاریمیز طرفیندن اجرا اولونماقدا ایدیلر . بو مثلسیز و حیرت وریجی آذربایجان ورزشلر و آوروپالی رقصلر حضاری حیرتلره غرق ایتمیش و خلقیمیزین نه بویوك استعداده مالك اولدیقنی آیدینجاسینا اثبات ایتمکده ایدی .

خصوصیله خانم آزاده داوالبنین آذربایجان عملیاتی و آقای (مداری) نین (بدشانس دوقتور) نمایشنده‌کی اوینادیغی (قومیك) روللاری تماشاچیلارین حیرت و تقدیرینی جلب ایتدیکیندن‌دفعه‌لر ایله آراسی کسیلمه‌دن آلقیشلاندیلار . بو جشن تقریبا آخشام ساعت ۸گرده خلقیمیزین بویوك هیجان و احساسات ایچینده گوروولیلی آلقیشلار آراسیندا خاتمه تاپدی .

شهر اداره‌سینده

۱۷ و ۷ و ۱۶ و ۱۸ و ۷ و ۲۵ ده‌تیرتین بلدیه محکمه‌سینده بلدیه مقرراتندن تخلف ایدنلردن ۲۳ نفر محکوم اولدی جریمه پرداخت ایتمکله جزالاندیلار

داخلی خبرلر

۱ نجی صفحه‌دن بقیه

تبریز شهر قومیته‌سینین ۱۰ نجی حوزه قومیته‌سی بناسیندا معالجه خانه تشکیل ایدیلمیشدیر

ستارخان بایراقلی تبریز شهر قومیته سینین فعالیتی اثرینده ۱۰ نجی حوزه قومیته سینین نزدینده معالجه‌خانه تشکیل ویریلمیشدیر . مهرآیینین ۲۲ سینده ایللرله صحیه قسمتیندن محروم قالمیش صدر زین‌الدین و جمشید آباد کندلرینین اهالی‌سی مجانی اولاراق اورادا معالجه اولونورلار .

آذرشهرین گاوگان کندی حوزه قومیته‌سینین جدیتی

آذرشهردن گلن خبره گوره گاوگان حوزه قومیته‌سینین جدیتی‌ایله بلوك انجمنلری‌طرفیندن گاوگان کندی ایله دستجرد کندی آراسیندا اولان شوسه یولی تعمیر ایدیلمیشدیر . عین زماندا انجمنلر قله توپلاماسیندا فعالیت ایدیرلر .

مراغه‌ده جوانلار تشکیلاتی طرفندن جوان نسلیمیزین تربیتی ایچون تشکیل اولونموش یغینجاق

مهر آیینین ۲۱ نده مراغه جوانلار تشکیلاتی طرفیندن بوتون معارف ایشچیلرینین حضوریله گنیش بیر یغیناجاق تشکیل اولونمیشدیر بو یغیناجاقدا جوان نسلیمیزین تربیتی و جوانلارین معلملرله علاقه ساخلاماقلارینا دائر دانیشیق آپاریلمیشدیر .

سرابدا فرقه طرفندن تشکیل اولونموش کنفرانس

سرابدان آلدیغیمیز خبره گوره سرابدا مهر آیینین ۱۶ سینده سراب فرقه‌سی ایالتی کنفرانسینی بوتون فرقه عضولرینین ترکیله ویرمیشدیر بو کنفرانسدا فرقه مسئوللاری بیرنت فعالیتی و سوادسیزلیقی لغو ایتمك اوغروندا گوردیکلری اقداماتین گزارشی ویرمیشلر .

حزب توده‌نین دوتدیغی مهرگان جشنینده رژه وئره‌نلردن بیر منظره